

Ti minjisia iyi Pɔlu í kɔa inei Kɔrenti na

Idei fɔɔ

¹ Amui Pɔlu woo bei Jesu Kirisi si idɔɔbii Ilaaɔ, do Timɔtee kpaasi nwa.

À ce inei igbei Ilaaɔ na iyi à wa Kɔrenti fɔɔ do woo dasi naane na fei iyi à wa si ilei Geresi fei. ² Ilaaɔ Baa nwa do Lafɛɛ Jesu Kirisi a mu nɛ didɔ do laakai ku sũ.

Pɔlu wa saabu Ilaaɔ

³ Ka saabu Ilaaɔ, Baa Lafɛɛ nwa Jesu Kirisi, nɛui í nɛ araare, nɔ nɛui í ya maa tũ idɔ nwa waati kãma fei. ⁴ Wa tũ idɔ nwa si wahala baa yooma nwa fei. Í ya ce beɛbei ku ba awa mɔ ka yɔkɔ ka tũ idɔi inɛ na iyi à waa wahala do yaase bei í tũò ti awa mɔ. ⁵ Ntɔ ntɔ, à nɛ ikpɛ nla nla si ijuukpãi Kirisi, amma bei ijuukpãu í la í to, beɛbe mɔi yaase bei Kirisi wa tũò idɔ nwa na mɔ í to. ⁶ Bii à yɛ ijuukpã, na iri nɛi, ku ba i ba faaba na nɔ Ilaaɔ ku tũ idɔ nɛ. Bii Ilaaɔ í nɔ í tũ idɔ nwa, na iri nɛi, inɛ mɔ i temua na do ijuukpã dimi akã do iyi à waa yɛu, nɔ idɔi inɛ mɔ ku tũ. ⁷ À waa naane nɛ ntɔ ntɔ domi à mà, si bei ì nɛ ikpɛ si ijuukpã nwa na, beɛbe mɔi Ilaaɔ á tũ idɔ nɛ si bei wa tũ tu wa.

⁸ Inɛ inɛ nwa na, à bi i mà na wahala iyi í ba wa si ilei Azii í caa. Í re gbugbã nwa hee a kù tamaa mà aa ka wɛɛ si hunde má. ⁹ À tamaa bei à yɛ taale nwa á kpa wai. Amma dimii ideu ihɛ í ba wai ku ba ka mà

iyi kù sía ka dasi naane nwa si awa taka nwa, amma ka dasi naane nwa fei si Ilaaḥ nḥu akã iyi á jĩ iku ḥa. ¹⁰ Nḥui í nya wa hai si iku dimi beεbe, á nɔ ku nya wa má. Ntɔi, à waa cɔ kpãae á nyi ku nya wa má. ¹¹ Inḥe taka nḥe ì waa sobi wa do kutɔɔ nḥe. Ilaaḥ á gba kutɔɔ iyi ine nkpɔ í ce na iri nwa, nɔ ku ce nwa didḥ ku ba ine nkpɔ ku saabue na iri nwa.

Pɔlu í kpaasi idei ilu ku bæ

¹² Ide iyi í jò à waa tɔɔò fufu wee. Idɔ nwa wa je nwa seeda iyi iseen nwa í má si wajui inei andunya ḥa, nɔ iyi í re mɔm nḥui í je si waju nḥe. Kù nɔ kù je do muafiti. Mii ḥau be fei, hai bi Ilaaḥi wa naa. Kù je do bisii amanε ḥa, amma do didḥi Ilaaḥi. ¹³⁻¹⁴ Beεbei si tia iyi à ce nḥe, a kù kɔ nḥe mii mmu gɔ bii kù je iyi ì cio ì gbɔ yaaseε ḥau be. Si ajɔ iyi Lafēε Jesu á nyi wa aa ka yɔkɔ ka tɔɔ fufu na iri nḥe. Beεbe mɔi inḥe mɔ aa yɔkɔ ì tɔɔ fufu ḥa na iri nwa. Ì gbɔ yaasei ideu ihē keeke tã ḥa, amma ñ bi ì gbɔ yaaseε ḥai mam mam.

¹⁵ Na saabui ideu ihēi í jò ñ tako ñ dasi idɔ n bɔ bi tu nḥe ku ba ì ba didḥ ikɔ minji ḥa. ¹⁶ Ñ lasabu bii ñ wa n bɔ ikpa ilei Masedɔni n yaa n ye nḥe, nɔ n nyi n ye nḥe má bii ñ wa n baa. Beεbei aa sobim si iseenem ḥa n bɔò ikpa ilei Zudee. ¹⁷ Si ide iyi ñ lasabuu, idɔ minjii ñ ce? Mà ì waa tamaa ḥa ñ ya n ni ñ wa n naa nɔ gbakã n kpaasi ide má n ni n kù wa n naa bei inei andunya ḥa à ya cei? ¹⁸ Si bei ì mà ḥa iyi Ilaaḥ í je ilu naane, ñ bi ì mà ḥa iyi n ci ya ni, ñ wa n naa nɔ n ni, n kù wa n naa má. ¹⁹ Ntɔ ntɔ, Jesu Kirisi amai Ilaaḥ, nḥu iyi amu do Silasi do Timɔtee à waaazo nḥeu, kù naa do idɔ minji. Amma í naai do ide ntɔi Ilaaḥ, ²⁰ nɔ kuwã ḥa iyi Ilaaḥ í ce fei í kḥ sie. Na nḥu na saabuei à waa ni, ami, à waa saabuò Ilaaḥ. ²¹ Ilaaḥi í jò awae ḥa

fei à leeki si Kirisi dim dim ajɔ. Nɛui í nɔ í cica wa ikã. ²² Nɛui í ce si wa seedaε iyi wa nyisi iyi à jε tee, nɔ í da nwa si Hundee si idɔ ku jε nwa bei kaazigi.

²³ Ilaaã í jε seadam n kù bi n ba ηε ide ku gaabu ku ce. Na ηɔi í ce n kù nyi wa Kɔrenti. ²⁴ A kù bi ka jile ηηε ide gɔ do tilasi si naane ku dasi ηηε si na iyi í jò ì waa leeki dim dim ηa tã si naane ku dasiu, amma à bi ka ce icei awae ηa ajɔ ka mu ηηε inɔ didɔ.

2

¹ Nɛui í jò ì lasabu n maà n ti n naa bi tu ηε n naa n fɔ inɔ ηηε má. ² N kù bi n fɔ inɔ ηηε domi bii ì fɔ inɔ ηηε, yooi á tũ inɔm má bii kù jε inε iyi ì fɔ inɔ ηηεu. ³ Na ηɔi í jò ì tako ì kɔ ηηε tiau be wa do yaase beεbe. N kù bi n naa bi tu ηε, inε iyi hai bi tu ηei an ba inɔ didɔ, ì fɔ inɔm ηa. Ì wa n naane inε fei iyi bii inɔm í dɔ, inɔ didɔi inε feii. ⁴ Beεbei ì kɔ ηηε tiau wa do inɔ ku fɔ do cikãaju nkpɔ nkpɔ, kù jε n fɔ inɔ ηηε, ì bi i mà ηa zaka bei ì bi ηε í toi.

Iya kpa ide i kurara ηa

⁵ Si bei inε gɔ ηηε í fɔ inɔm, kù jε inɔi amu akãi í fɔ, ti inε feii. Walakɔ ì tamaa í sɪa n ni, inɔi inε gɔ ηηε ηai í fɔ, domi n kù bi n fɔ n lɔsi. ⁶ Amma í to beεbe, si bei inε nkpɔ ηηε í kpãa iju. ⁷ Í sɪa i kpa ide i kuraraε i mua gbugbã ηa ku ba inɔ ku fɔ nlau ku maà caa sie. ⁸ Na ηηu, ì wa n tɔɔ ηε, i ceaa bei á mà iyi ì bi ηηu ηa. ⁹ Na ηɔi í jò ì tako ì kɔ ηηε tia wa wo n cɔ laakai ηηε ku ba n mà bii í jε ì waa jirima fei ndεε ηa. ¹⁰ Inε iyi ì kpa ide i kuraraε ηa, amu mɔ ì kpaa mbe baa do iyi kù jε amui í raraa. Nɔ ideu iyi ì kpa, ì kpaa i na iri ηηε si wajui Kirisi, ¹¹ ku ba Seetam ku maà zamba wa. Ntɔi, à mà sãa sãa iyi wa bi ku ce.

À jẹ igū si kpāai Jesu Kirisi

¹² Iyi n̄ to Torasi laabaau jiidai Kirisi ku sisi, n̄ yoo iyi didōi Lafēi í c̄im kpāa n̄ ceò ice bε. ¹³ Amma laakaim kù sū s̄ε si bei n̄ kù ye kpaasim Titee. Na n̄ai í j̄ò n̄ t̄ò inei Torasi n̄a sukudō n̄ n̄e ilei Masedōni.

¹⁴ Amma ka saabu Ilaaḍ, domi í mu nwa gbugbā ka j̄eò igū waati k̄ama fei si kpāai Kirisi. Wa ceò wa ice ku ba ku j̄ò in̄e n̄a a mà Kirisi, n̄o kum̄ai Kirisiu ku fangaa bii fei bei inún̄uì tular̄e í ya fangaa.

¹⁵ Nt̄oi, si wajui Ilaaḍ à yei bei inún̄uì didōi Kirisi, bi in̄e n̄a iyi à ba faaba, do bi woo b̄o nfe ku ce n̄a. ¹⁶ Bi in̄e n̄a iyi à waa b̄o bi ku ce nfe, inún̄uì ikui iyi wa bí iku. Bi in̄e n̄a m̄o iyi à waa ba faaba, inún̄uì kuw̄ēi iyi wa na kuw̄ēe. Yooi í to ku ce dimii iceu bε. ¹⁷ A kù j̄e bei in̄e ḡo n̄a iyi à waa sisi idei Ilaaḍ do ibo na fia. Amma si na iyi í j̄ò Ilaaḍi í bε wa wa, n̄n̄ui í j̄ò à waa f̄o ide dee dee na anu akā iyi à ce do Kirisi, kù j̄e do muafiti.

3

Amaace n̄a iyi aa sisia in̄e n̄a akabuu tit̄o

¹ Ide iyi à f̄o n̄seiuh̄e í ye bei à waa t̄ò fufu máí? Awa m̄o à n̄e bukaatai ka naa bi tu n̄e do tia iyi á sisi n̄n̄e yaase n̄wai, bei in̄e ḡo n̄a à ya ce? Mà ka t̄ò n̄e i k̄o n̄wa dimīe n̄ai. ² In̄e taka n̄n̄ei ì j̄e bei tia n̄wa iyi à k̄o si id̄o n̄wa. Í ye n̄ai bei tia iyi in̄e fei í mà wa ciōe. ³ Kookoosu n̄n̄e wa nyisi nt̄o nt̄o iyi in̄e í j̄e bei tia iyi Kirisi í k̄o na ice n̄wa iyi à ce si in̄o n̄n̄e. Tiau, kù j̄e do biikii à k̄oo, amma do Hundei Ilaaḍi à k̄oo, n̄n̄u iyi í j̄e icui kuw̄ēe. Kù j̄e si kutai à k̄oo, si id̄oi aman̄e n̄ai.

⁴ Naane n̄hui à ne si wajui Ilaaḍ do saabui Kirisi.
⁵ Nt̄ai, a kù to ara nwa ka ni à ce nḡoḡo do ara nwa. Mii iyi à ȳok̄o à waa ce fei, hai bi Ilaaḍi wa naa, ⁶ domi n̄hui í mu nwa gbugb̄a ka j̄eḍ amaacee ña ka sisia ine ña akabuu tit̄s̄. Akabuuu kù waa ce ice do wooda iyi à k̄ou, bi kù j̄e do Hundei Ilaaḍ. Wooda iyi à k̄ou í ya j̄ò ine ku kui, amma Hundei Ilaaḍi í ya na kuw̄ei.

⁷ Waati iyi à k̄o woodau ak̄ā ak̄ā si kuta, amboei Ilaaḍ í má inya. Amboeu í j̄ò wajui Moizi wa daana hee inei Izireli ña à m̄onḡo ku k̄āsie iju. Do n̄ju fei, amboeu í na í t̄ā. Bii í j̄e wooda iyi í j̄ò ine ña à kui í naa do dimii amboe beeb̄e, ⁸ amboei ice iyi Hundei Ilaaḍ wa ce kaa re beeb̄e? Nt̄o nt̄o á re. ⁹ Icei wooda iyi í ya ye taalei ine ña í ne amboe, amma ti ice iyi í j̄ò ine ña à j̄e dee dee si wajui Ilaaḍ í roo hee bii í j̄i.
¹⁰ Aa ka ȳok̄o ka ni m̄om amboe iyi wa má inya tako kù to nḡoḡo do ti nsei iyi í la í roo. ¹¹ Nt̄ai, bii mii iyi kaa kp̄e í ne amboe, zaka beirei amboei mii iyi á ya maa w̄e do aj̄o fei á la ku to.

¹² À waa f̄o ide do naane si na iyi í j̄ò à ne kp̄āa ku c̄ou ih̄ē. ¹³ A kù j̄e bei Moizi iyi í bii fuuges̄e ku ba inei Izireli ña a maà ye waati iyi amboeu í sek̄e hai si wajūe. ¹⁴ Amma à lele id̄o ñha a kù ȳok̄o a kù gb̄o yaasēe. Baa do nnyi fei bii à waa cio tiaí akabuu sintei idei Ilaaḍ, í yei bei fuuges̄eu í k̄o í wa be. N̄o fuuges̄eu kaa nya bii kù j̄e à dasi Kirisi naane.
¹⁵ Baa nnyi má, waati iyi inei Izireli ña à waa cio tiaí iyi Moizi í k̄o fei, í ya ye bei fuuges̄eu wa ganji ña a gb̄o yaasēe. ¹⁶ Amma kuk̄oi idei Ilaaḍ wa f̄o í ni, waati iyi ine í kpaasi id̄e í sinda si Laf̄ē, waati beeb̄ei fuuges̄eu á nya. ¹⁷ N̄o wee, Laf̄ēu, Hundei. Tenḡi bii Hundei Laf̄ē í wa, tenḡi bei ara ku ne í ya

wa. ¹⁸ Fuugeseu kù wa si waju nwa má nõ inε ηa à ya maa ye amboei Lafēε si wai bei si digi, nõ amboeε iyi à waa cõu, nηui wa kpaasi wa ku ba ka jõõ, nõ í ya maa kõõsii waati kãma fei si wa. Iceu bε, Hundei Lafēei wa coo.

4

Amanii Hunde iyi í wa si wa

¹ Ilaaõi í da nwa iceu si awõ na jiidau ku jεε. Nηui í jõ a kù mõngõ munya. ² À nyõ daai anyõ ηa iyi inε ηa à ya ce si asii. A kù wεε do baai bisi laalõ, a kù kpaasi ide ntõi Ilaaõ ibo. Amma à jõ inε ηa à waa mà ntõu sãa sãa ku ba inε fei ku mà si idõε awa ilu ntõ ηai si wajui Ilaaõ. ³ Baa do iyi à waa sisi laabaau jiidau dee dee, inε gõ ηa a ci ya gbõ yaaseε, amma inε ηa iyi aa ce nfe aηa akãi a ci ya gbõ yaaseε. ⁴ Inε ηau a kù dasi naane si na iyi í jõ Seetam, lafēei andunyau í nya laakai nηa. Í nya laakai nηai ku ba a maà ye inya kumái laabaau jiidau. Laabaau jiidau wa nyisi wa amboei Kirisii, iyi í je Ilaaõ takae. ⁵ Do ntõ, a kù waa waazo idei iri nwa. Si waazo nwa à waa fõ iyi Jesu Kirisii í je Lafēε nõ awa mõ à je woo ce ice nηε ηa na iriε. ⁶ Ilaaõi í ni, inya kumá ku ce si aninii ilu kuku, nηui í nõ í da nwa si inya kumáε si idõ nwa ku ba ka mà amboeε. Amboei Ilaaõui à waa ye si wajui Kirisii.

⁷ Amma awa iyi à nε amani nlau ihē, à yei bei cakai amà ku ba kulai gbugbãu ku je ti Ilaaõ, ku maà je ti awa taka nwa. ⁸ À yõyõ wa do ijuukpã ikã ikã fei, amma a kù ku. À biti amma a kù mõngõ. ⁹ Inε ηa à kpã wa iju, amma Ilaaõ kù kõsi wa. À keke wa, amma a kù kpa wa. ¹⁰ Ajõ fei si wahalau ihē í yei bei à waa

ba ikpě nwa si ikui Jesu bii à waa bɔ fei ku ba a ye kuwεεε si ara nwa. ¹¹ Ntɔi, baa do iyi à wεε fei, si anui ikui à ya ka wa waati kāma fei na irii Jesu, ku ba a ye kuwεεε si ara nwa. ¹² Bεεbei awa si anui ikui à wa, amma inε, kuwεεi í je tu ηε.

¹³ Naanε ku dasi nwa í ye bei ti inε iyi í kɔ si kukɔi idei Ilaaɔ́ í ni, ñ dasi naanε, na ηɔi í jò ñ wa n fɔ ide. Na nηu, awa mɔ, si na iyi í jò à dasi naanε, nηui í jò à waa fɔ. ¹⁴ À mà do ntɔ, inε iyi í jì Lafěε Jesu hai si bale, á jì wa do Jesu ajɔ nɔ kú jò awaε ηa ka kò si wajuε. ¹⁵ Na iri nηei à waa temuadò mii ηau ihē fei ku ba inε ηa iyi à ba didɔi Ilaaɔ́u, akpɔ nηa ku ya maa kɔɔsi nɔ a ya maa saabue ntɔ ntɔ, domi bεεbei aa nyisiò amboεε.

Ka je kuwεε do naanε ku dasi

¹⁶ Nηui í jò a kaa ka mɔngɔ munya. Baa bii ara nwa wa gbo, hunde nwa í ya maa wεε titɔi do ajɔ fei. ¹⁷ Ijuukpā keeke iyi à waa ye si nsei u ihē wa ce nwa sɔɔlui amboe iyi ci ya tãi iyi í la í re ijuukpāu. ¹⁸ Ntɔ ntɔ laakai nwa kù wa si mii iyi iju wa ye, í gbe si mii iyi kù waa ye. Mii iyi iju wa ye ci ya kpe, amma mii iyi kù waa ye í ya wεεi do ajɔ fei.

5

¹ Arai í je bi ku wai hunde nwa si ileu ihē. Nɔ à mà bii ara nwa í ku, Ilaaɔ́ í jile nwa bi ku wa lele iyi nηu takae í ce, kù je amanε. Bi ku wau á maa wεεi do ajɔ fei. ² Nɔ à wasi ku wewea si na iyi í jò hunde nwa í bi ku dasi bi ku wai leleu bei amanε í ya dasi ibɔ. ³ Í bi bεεbei domi bii à dasi, hunde nwa kaa wεε hai nε bi ku wau. ⁴ Ntɔ ntɔ, si waati iyi à wa si arau ihē à waa wewea à waa nε bei inε iyi aso wa wɔɔ. Kù je

à bi ka wεε hai ne ara amma à bi a da nwa si ara titōi leleu, ku ba kuwεεu ku kpa irii mii ηa iyi í je ti iku. ⁵ Ine iyi í jile nwa mii ηau ihē nηui í je Ilaaō. Nηui í mu nwa Hundee bei kaazigi.

⁶ Nηui í jò à ya ka ne wōkō ajò fei baa do iyi à mà si waati iyi à wa si arau ihē à jìò bi ku wai Lafēε. ⁷ À waa ce isεεne nwa na naane ku dasi, kù je na mii iyi à waa ye. ⁸ Ntò ntò à ya ka ne wōkō. Amma iyi à bi í re fei ndεε nηui í je ka jò arau ihē ka bò bi Lafēε ka maa wa bi tεε. ⁹ Nηui í jò à waa ce kookaai ka ce iyi á dōa Lafēε si, bii í je à wεε si arau ihē walakò bii à ku. ¹⁰ Í sīa ka ce iyi á dōa si domi kù ne bei aa ka ce iyi a kù leekī si wajui Kirisi ku kiiti wa awa fei, nò ku sāa ine fei si bei kookoosu iyi í ce si kuwεεε í to, bii laalò, bii í nò í je jiida mòi.

Kirisi í jò à dō do Ilaaō

¹¹ Ilaaō í mà wa sāa sāa, nò beεbe mòi ñ tamaa inε taka nηe ì mà wa ηa. Si na iyi í jò à mà beεrei Lafēε. À waa de ka kāmia ine ηai. ¹² Kù je à waa tō fufu bi tu ηε. Amma à waa bi i ba yaase bei aa ce i wεεò inò didō ηai na iri nwa. Beεbei aa ba bei aa jea ine ηa iyi à waa tō fufu na mii ηa iyi à waa ye nηu akā, nò à fūsi iyi í je ti idòu awò. ¹³ Bii à waa ce wa sūmu, na Ilaaōi. Bii à nò à waa ce wa ilu laakai ηa mòi, na iri nηei. ¹⁴ Kubii Kirisii wa nèò wa. Si na iyi í jò à mà ine akāi í ku na ine fei, à nò à mà iyi ine feii í ne ikpē si ikuε. ¹⁵ Í kui na ine fei ku ba ine ηa iyi à wεε si hunde a maà wεε na irii aηa taka nηa má, í gbe na irie, nηu iyi í kú nò í jì na iri nηa.

¹⁶ Na nηu, bebei a kaa ka cò iyi à waa yeò iju si amanε nηu akā. Baa bii beεbei à tako à cea Kirisi wo, nsei a kaà ka ce beεbe má. ¹⁷ Bii ine gò í ne anu akā do

Kirisi í jε inε titō. Mii ndii tako ηau à lɔ, nɔ wee mii titō ηai à sāsi wa. ¹⁸ Mii ηau ihē fei icei Ilaaḏi, nηu iyi í jò à dō do nηu na saabui Kirisi, nɔ í be wa ku ba awa mɔ ka jò inε ηa a dō do nηu. ¹⁹ Ntɔ ntɔ, na saabui Kirisii Ilaaḏ í jò inε ηa à dō do nηu. Í kpa idei kurara nηa kù waa dooae má, nɔ í jile nwa ice ka sisia inε ηa bei aa ce a dō do nηu.

²⁰ Na nηu, à jε woo bei Kirisi ηa. Í yei bei Ilaaḏ takaei wa ba ηε ide ku fɔ hai bi tu wa nɔ à waa tɔɔ ηε do irii Kirisi, i jò i dō do Ilaaḏ ηa. ²¹ Kirisi, nηu iyi kù ce dulum kãma, nηui Ilaaḏ í kãa dulum du wa ku ba ka jε dee dee si wajuε na anu akã nwa iyi à ce do Kirisi ajɔ.

6

¹ Awa iyi à waa ce ice do Ilaaḏ ajɔ, à waa tɔɔ ηei i maà jò didō iyi Ilaaḏ í ce nηeu ku ce nfe. ² Si tiaí ideí Ilaaḏ à kɔɔ à ni,
Ilaaḏ í ni,

N̄ gbɔ kutɔɔε nɔ n̄ jεε si waati jiiida.

N̄ sobie si ajɔi faaba.

To, nseií í jε waati jiidau, nnyii ajɔi faaba.

³ A kù waa bi inε gɔ ku ye taalei ice nwa. Nηui í jò a kù waa ce ngɔgɔ iyi á dasi inε kurara. ⁴ Amma si kookoosu nwa fei à waa bi kuwεε nwa ku nyisi iyi à jε woo ce ice jiidai Ilaaḏ ηa. À waa temua ntɔ ntɔ si wahala do si are do si ijuukpã. ⁵ À tε nwa kpɔtɔɔ à dasi wa piisō, nɔ inε ηa à dede gidi si wa amma si fei ndεε à yɔkɔ temua. À ya ka ce ice hee ka gbεɛji, à ya ka wɔ njoo, nɔ à ya ka dī anu. ⁶⁻⁷ À waa nyisi iyi à jε woo ce icei Ilaaḏ ηa do kuwεε jiiida nwa, do kumà nwa, do suuru nwa, do jiiida ku jε nwa, do kubi hai

nɛ muafiti nwa, do idei ntɔu ku waazo. Nɔ gbugbāi Ilaaɖ do icɛ iyi Hundee wa ce si wa wa nyisi iyi à jɛ woo ce icɛɛ ɲa. Dee dee ku jɛi í jɛ nyauɪ igũ nwa iyi à ya ka jaɔ nɔ ka kɔɔ ara nwa. ⁸ À ya ka temuai bii inɛ ɲa à mà bæɛɛ nwa walakɔ bii à waa nya fũnɛ nwa. Bɛɛbɛ mɔi à ya ka temua bii à waa fɔ jiida nwa walakɔ bii à waa fɔ laalɔ nwa. À waa cɔ wa bei woo sɔ ibo ɲa baa do iyi à waa fɔ ntɔ fei. ⁹ À waa cɔ wa bei a kù mà wa, baa bii inɛ fei í mà wa sãa sãa. À waa cɔ wa bei inɛ ɲa iyi à kasãm, amma hee nɛi à wɛɛ si baani. À kpã wa iju ntɔ ntɔ, amma a kù kpɔ wa. ¹⁰ À waa cɔ wa bei ilu inɔ ku fɔ ɲa, amma à ya ka maa nɛ inɔ didɔi waati kãma fei. À waa cɔ wa bei ilu are ɲa, amma à waa mua inɛ nkɔɔ amani. À waa cɔ wa bei a kù nɛ ngɔɔ, amma à nɛ fei ndɛɛ.

¹¹ Inɛ inɛi Kɔrenti ɲa, à sɔ ɲɛ ide ntɔ iyi í wa si idɔ nwa fei. Idɔ nwa í nɛ kubi nɲɛ jiida jiida. ¹² Kubi nwa kù kaye si gãmɛ nɲɛ, amma inɛi i kù na wa ara. ¹³ Na nɲu, i ce nwa bei awa mɔ à waa ce nɲɛ. Ñ wa n ba ɲɛ ide ku fɔ bei amam ɲa, i jò i bi wa jiida jiida ɲa.

I màà nɛ anu tɔɔsi do hai dasi Jesu naanɛ ɲa

¹⁴ I màà nɛ anu tɔɔsi do hai dasi Jesu naanɛ ɲa domi i kù jɔ ɲa ɲa. Bɛirei jiida do laalɔ á ce ku tɔtɔ. Mà bɛirei inya kumá do ilu kuku á ce ku tɔtɔ. ¹⁵ Bɛirei Kirisi do Seetam aa ce a gbɔ si nɲɛ. Mà mii woo dasi Jesu naanɛ do hai dasi naanɛ à nɛ si gãmɛi nɲɛ. ¹⁶ Bɛirei bi ku wai Ilaaɖ do iwɛ ɲa á ce ku tɔtɔ. Awai à jɛ bi ku wai Ilaaɖ, nɲu iyi í jɛ icui kuwɛɛ. Nɔ nɲu takɛ í fɔ í ni,
An wɛɛ do aɲa nɔ awaɔ ɲa ka maa nɛ.

An je Lafɛɛ nɛɛ nɔ aa je inem ɛa.

¹⁷ Na ɛɔi í jò Ilaaɔ́ í nyi í ni má,
I fa ara nɛɛ hai bi tu ɛa nɔ i jìò ɛa ɛa.
I maà má kəkəi mii iyi í riisi ɛa.
Bii ì waa ce beɛbe ɛa an gba ɛe.

¹⁸ An je baa nɛɛ.

Nɔ inɛ mɔ aa je ama ineməkɔ do ama inaabom ɛa.
Mii iyi Ilaaɔ́ ilu gbugbã fei í fɔ mbe.

7

¹ Baakɔɔm ɛa, kuwãu ihɛ fei tutu wai. Na nɛɛ, ka jò idɔ nwa ku má sãa sãa si mii fei ku ba ara nwa do idɔ nwa ku maà nɛ taale kãma, nɔ kumá nwa ku ma kɔɔsi si Ilaaɔ́ nɔ ka màò beɛɛɛ.

Inɔ didɔi Pɔlu

² I jò ì nɛ kubi nwa ɛa. A kù raraan inɛ ɔɔ, a kù beje kuwɛi inɛ ɔɔ, a kù nɔ a kù taki inɛ ɔɔ. ³ N kù wa n fɔ beɛbe na n ye taale nɛɛ. Ntɔi, si bei ì fɔ tã, à nɛ kubi nɛɛ si idɔ nwa, baa bii í je si kuwɛɛ wala si andei ikui.

⁴ N wa n naane ɛe ntɔ ntɔ, nɔ ì wa n tɔɔ fufu na iri nɛɛ si mii fei. N ba gbugbã na iri nɛɛ nɔ inɔm í dɔ́ í caa si ijuukpã nwa fei.

⁵ Ijuukpãu í jò a kù sɔmi waati iyi à to ilei Masedɔni. À ba ijuukpã ikã ikã baa yooma fei. À ya ka ba ija hai waduude nɔ si idɔ nwa njo wa mu wa. ⁶ Amma Ilaaɔ́, nɛɛ iyi wa mua ilu inɔ ku fɔ ɛa gbugbã, í jò kunnai Titee í mu nwa gbugbã. ⁷ Kù je kunnai nɛɛ akã ì mu nwa gbugbã, amma iyi í ni má inɛ taka nɛɛ ì mua nɛɛ gbugbã ɛa. Í nɔ í sɔ wa bei ì waa bi ku yem ɛa ntɔ ntɔ, do bei ì nɛ inɔ ku fɔ ɛa, do bei ì nɛ kubim ɛa jiida. Ideɛu í jò inɔ didɔm í kɔɔsi hee í caa.

⁸ Na n̄ɔi í j̄ɔ baa bii tia iyi ñ k̄ɔ n̄ɛ í f̄ɔ in̄ɔ n̄ɛ, n kù n̄ɛ in̄ɔ ku f̄ɔ do iyi ñ k̄ɔ. Ñ tako ñ n̄ɛ in̄ɔ ku f̄ɔɛ si waati iyi ñ ye í f̄ɔ in̄ɔ n̄ɛ si waati keeke ḡɔ. ⁹ Amma nsei in̄ɔm í d̄ɔ. Kù j̄ɛ na iyi í j̄ɔ ñ f̄ɔ in̄ɔ n̄ɛ, amma si na iyi í j̄ɔ in̄ɔ ku f̄ɔ n̄ɛ í j̄ɔ ñ k̄ɔasi daa ña. B̄ɛɛɛi í ce si na iyi í j̄ɔ Ilaaɔ́ í ceò in̄ɔ ku f̄ɔ n̄ɛ ice. Na n̄ɛ, a kù ce n̄ɛ laal̄ɔ k̄ama. ¹⁰ Nt̄ɔ nt̄ɔ, in̄ɔ ku f̄ɔ iyi Ilaaɔ́ wa ceò ice í ya j̄ɔ in̄ɛ ku k̄ɔasi daaɛ n̄ɔ ku ba faaba. Dimii daa ku k̄ɔasi b̄ɛɛɛ i kaa ni, bii ñ mà. Amma in̄ɔ ku f̄ɔi andunya í ya bí ikui. ¹¹ Ilaaɔ́ í ceò in̄ɔ ku f̄ɔ n̄ɛu ice, n̄ɔ i c̄ɔ ribaɛ nsei ña. I c̄ɔ zaka bei in̄ɔ ku f̄ɔu í j̄ɔ ñ ce laakai ña ñ ce himma ñ k̄ɔò ara n̄ɛ ña. N̄ɔ í j̄ɔ in̄ɔ n̄ɛ kù waa d̄ɔ wo n̄ɔ ñ waa ce n̄ɔ ña, ñ k̄p̄a woo ce laal̄ɔu iju ña. N̄ɔ í j̄ɔ ñ bi i yem má ña n̄ɔ ñ n̄ɛ kubim ña. Si fei nd̄ɛɛ ñ nyisi iyi ñ má si ideu ña.

¹² Na n̄ɛ, bii ñ k̄ɔ n̄ɛ tiau wa, n kù k̄ɔ na in̄ɛ iyi í ce laal̄ɔu n̄ɛ ak̄ã, walak̄ɔ na in̄ɛ iyi í cea laal̄ɔu n̄ɛ ak̄ã. Amma ñ k̄ɔi ku ba i mà s̄ã s̄ã ña si wajui Ilaaɔ́ iyi ñ n̄ɛ kubi nwa nt̄ɔ nt̄ɔ ña. ¹³ Na n̄ɔi í j̄ɔ à ba gbugb̄ãu.

Kù n̄ɔ kù j̄ɛ gbugb̄ã n̄ɛ ak̄ã à ba, amma iyi í re m̄ɔm, à ye iyi Titee í w̄ɛɛò in̄ɔ did̄ɔ si na iyi í j̄ɔ in̄ɛ fei ñ t̄ũ in̄ɛ. N̄ɛu bei í j̄ɔ in̄ɔ did̄ɔ nwa í k̄ɔsi má. ¹⁴ Baa bii ñ t̄ɔ fufu keeke bi t̄ɛ na iri n̄ɛ wo, i kù dasim anȳɔ ña, domi si bei ide ña iyi à s̄ɔ n̄ɛu fei nt̄ɔi, b̄ɛɛɛ m̄ɔi Titee í ȳɔ iyi fufu ku t̄ɔ nwa si nt̄ɔi. ¹⁵ Kubi n̄ɛ iyi Titee í n̄ɛ wa k̄ɔsi si bei wa ye gigi iyi in̄ɛ fei ñ jirim̄ɛ n̄ɔ ñ gbaa ña do b̄ɛɛɛ nla nla. ¹⁶ Ñ n̄ɛ in̄ɔ did̄ɔ do iyi an ȳɔk̄ɔ n̄ɛ dasi n̄ɛ naan̄ɛ si mii fei.

8

I ce amua do in̄ɔ did̄ɔ

¹ Inɛ kpaasim ɲa, à bi i mà ɲa bei Ilaaɗ í cea igbei inɛi Jesu ɲa iyi à wa ilei Masedɔni didɔ. ² Anɔai à ye laakai ku cɔ si ijuukpã jiiida. Amma inɔ didɔ nla ɲa í jò à ce amua ɲa do inɔ akã, baa do iyi are ɲa í la. ³ N̄ jé sɛɛda iyi à na do idɔɔbi ɲa zaka bei à yɔkɔ, nɔ à na mɔm nii hee í re zaka bei a kù waa tamaaɔ. ⁴ À mante wa ntɔ ntɔ à ni ka jò anɔa mɔ anɔa a na sobii anɔa na irii woo dasi naane ɲa iyi à wa ilei Zudee. ⁵ À ce í re baa zaka bei à waa tamaa. Sinte titã à na Lafɛɛ ara ɲa, à bei à na awa mɔ ara ɲa do idɔɔbii Ilaaɗ. ⁶ Nɲui í jò à tɔɔ Titee ku naa bi tu ɲe ku na ku sobi ɲe si bei í tako í sintiɛ, ku ba inɛ mɔ i tambɔ ice jiiidau be ɲa. ⁷ Fei ndɛɛ í caa si ɲe, hai naane ku dasi do ide ku fɔ do kumà, do himma ɲe si mii fei, do kubi nwa iyi ì ne ɲa. Nɲui í jò à bi ice jiiidau be mɔ ku caa si ɲe. ⁸ Kù je woodai ñ wa n na ɲe, himmai inɛ gɔ ɲai ñ wa n sɔ ɲe ku ba ku mu ɲe kpãa iyi á jò inɛ ɲa a yɔɔ iyi kubi ɲɛu ntɔi. ⁹ Ì nɔ ì mà didɔi Lafɛɛ nwa Jesu Kirisi ɲa, ɲɲu iyi í tako í je ilu amani, nɔ í ce arae ilu are na iri ɲe ku ba areu ku ce ɲe ilu amani ɲa. ¹⁰ Si ideu ihɛ ikɔi ñ wa n na ɲe. Hai icí inɛi ì je inɛ sinte ɲa si iceu. Kù je si kuceɛ ɲɲu akã, amma sinte inɛi ì dasi idɔ i coo ɲa. Inɛi í sɛa i temua i mɔsiɔ iceu ɲa. ¹¹ Na ɲɲu, i hanya si beɛbe nsei i kpa irii iceu ɲa. Si bei ì dasi idɔ ntɔ ntɔ ì sintiɛ do himma ɲa, beɛbe mɔi á sɛa i tambɔɛ ɲa do himma si bei kune ɲe í to. ¹² Bii ì na do inɔ akã, Ilaaɗ í ya gbai. Zaka bei ì nei í ya cɔ, nɔ baaɛ ci ya wa si iyi ì kù ne ɲa. ¹³ N kù bi ti inɛ mɔ ku na ku maa gaizia ɲe na faabai inɛ gɔ ɲa, amma í sɛa kune ɲe do tu ɲa ku munga. ¹⁴ Si nsei, kune ɲe í la. Na ɲɲu, aa yɔkɔ i sobi inɛ ɲa iyi à wa si are. Nɔ ajɔ iyi inɛ mɔ ì na ì

wa si are, bii kunε nηa í la, aηa mα a sobi ηε. Bεεbei kunεi iηε fei á maa munga. ¹⁵ Bεεbei kukαi idei Ilaaō í fò í ni,
Inε iyi í kó mana í kpα, kù re gūa.
Inε mα iyi í ko keeke, kù gaizia gūa.

Inε ηa iyi à bα amuaau ku gba wa

¹⁶ Ñ wa n saabu Ilaaō, nηu iyi í jò Titee í bi ηε bei awa taka nwa à bi ηε. ¹⁷ Waati iyi ñ tαε ku naa bi tu ηε í jεsi idem tengi bε gbakã, nα nηu takae í dasi idα mα wo ntα ntα ku naa bi tu ηε hai a kù sō. ¹⁸ Nα à waa bε inε nwa gα wa do nηu takae ajα, inε iyi igbei inei Jesu ηa fei à waa saabu na icei laabaau jiidau iyi wa ce. ¹⁹ Iyi í re mαm, igbei inei Jesu ηa à cicae ku si wa si isεεne nwa ka naaò amuaau wa. Iceu à waa cooi ka naò Lafēε takae amboe nα ka nyisiò iyi à ne idα jiidα ka sobiò inε ηa.

²⁰ À waa ce kookaai ku ba inε gα ku maà ye taale nwa na fia nlau ihε ku muε iyi à da nwa si awα. ²¹ Ntα ntα, à waa bi ka ce mii iyi í sía, ku maà jε si ijui Lafēε nηu akã, amma do bi amanε ηa fei.

²² À waa bε ηa do inε nwa gα má, inε iyi à cα laakaie isε fεεfelo, à nα à ye í jε ilu himma si ice nkpα. Amma nsei himmaε í kōsi domi wa naane ηε ntα ntα. ²³ Inε ηa iyi à bε si ηε ηau wee. Titee nηui í jε minjisiām iyi wa bam ice ku ce bi tu ηε. Inε ηa mα iyi aa suu wa, aηai à jε woo bei igbei inei Jesu ηa nα à jε inε ηa iyi à waa na Kirisi amboe. ²⁴ Na nηu, i nyisi ηa iyi ì bi ηa ηa ntα ntα, ku ba igbei inei Jesu ηa a mà iyi à ne kpáa ka tα fufu na iri nηε.

9

Sobi iyi aa sambaa woo dasi naane ηa

1 Kù jεem tilasi n kɔ nηε tia wa na sobi iyi á je ti woo dasi Jesu naane ηa iyi à wa ilɛi Zudee. 2 Ñ wa n fɔ bεεbei si na iyi í jò ñ mà kubi jiida nηε nɔ ñ tɔɔ fufu na iri nηε bi inɛi Masedɔni ηa ñ ni inηε woo dasi naane ηa iyi ì wa ilɛi Gerɛsi ηa ì tã sɔɔlui sobiu hai icɪ ηa. Himmã nηε í dasi inε nkpɔ nηa kookaai. 3 Do nηu fei, ñ wa n bε si ηε inε nwa ηau ihẽ wa ku ba fufu ku tɔɔ nwa na iri nηε ku maà je ngbε si ideu ihẽ. Ñ bi i wεεɔ sɔɔlu ηa si bei ñ fɔu. 4 Bii kù je bεεbε, bii inɛi Masedɔni gɔ ηa à sim wa, nɔ à na à ba i kù ce sɔɔlu ηa, naane nwa iyi à nε si ηε á kpaasi anyɔ. Aa fɔ idei inηε má? 5 Na ηɔi í jò ñ yɔɔ iyi í sɪa n tɔɔ kpaasi nwa ηau ihẽ a cuaam wa bi tu ηε a ceɔ sɔɔlui amua jiida iyi ì wãu tã ηa. Si bεεbε á maa jilɛi hee n maa n to wa, nɔ ku nyisi iyi ì waa na do inɔ akã ηa, kù je do tilasi.

6 I kù mà ηa, inε iyi í gbẽ keeke, keekei í ya da? Inε mɔ iyi í nɔ í gbẽ í la, nla nlaí í ya da. 7 Na nηu, í sɪa inε fei ku na bei í dasi idɔ, ku maà ti ku je do tilasi walakɔ do weewea, domi inε iyi wa na do inɔ didɔi Ilaaɔ í bi. 8 Ilaaɔ á yɔkɔ ku jò didɔ ikã ikã fei ku caa si ηε ku ba i nε fei ndεε do ajɔ fei ηa. Si bεεbei aa ba bukaatai mii iyi ì bi fei ηa, hee ku gbe nηε nla nla i ceɔ icε jiida fei ηa. 9 Bεεbei kukɔi idei Ilaaɔ wa fɔ í ni,

Ilaaɔ í kpɛa ilu are ηa amaniε do inɔ akã.

Inɔ akãε kaa tã baa ajɔ gɔ.

10 Ilaaɔi í ya na woo gbẽ dimi nɔ ku jò ku so jiida ku je mii iyi á je. Nηu mɔi á mu nηε gbugbã í ceɔ amuau ηa. Amuau á yei bei dimi iyi ì waa gbẽ ηa, nɔ Ilaaɔ ku jò icε jiida nηeu ku kɔɔsi jiida. 11 Á na ηε amani ikã ikã fei iyi á to í ya ceɔ amua ηa do inɔ didɔ.

Nɔ inɛ nkpɔ á saabu Ilaaɔ na amua nɛɛ iyi aa ka na ɲau. ¹² Ntɔ ntɔ, ice iyi ì waa ce ɲa wa wɔa bukaatai woo dasi naanɛ ɲa jiiɗa. Amma kù jɛ baa iyi bɛ nɲu akã. Á jò inɛ nkpɔ ku saabu Ilaaɔ. ¹³ Amuau á dɔa inɛ ɲa si hee ku jò a maa saabu Ilaaɔ do yaase bei ì waa jirimæ ɲa. Ilaaɔ ku jirima nɛɛi wa nyisi iyi ì dasi laabaau jiidai Kirisi naanɛ ɲa. Nɔ aa nyi a saabuɛ má do yaase bei ì ce ikpɛi amani nɛɛ do inɔ akã inɛò inɛ ɲa iyi à gbe fei. ¹⁴ Aa ce nɛɛ kutɔɔ do kubi nla nla na irii didɔ nlaui ihɛ iyi Ilaaɔ í ce nɛɛ. ¹⁵ Ka saabu Ilaaɔ na amuaɛ iyi í kpeɔò kufɔ do gɛɛ.

10

Pɔlu wa kɔò araɛ na icɛɛ

¹ Amu Pɔlu, amu takam nii ñ wa n fãa ɲɛ, amu iyi à ni ñ ya n kaye aram bii ñ wa bi tu ɲɛ, bii ñ jìò ɲɛ nɔ n ba ɲɛ ide ku fɔ do kulele. Amma do daa didɔi Kirisi do jiiɗa ku jɛɛi ñ wa n tɔɔ ɲɛ ideu ihɛ. ² I maà tilasim n ba ɲɛ ide ku fɔ do kulele waati iyi an na n to wa bi tu ɲɛ, domi bɛɛbei ñ dasi idɔ n cea inɛ gɔ ɲa iyi à waa ni idɔɔbii ara nwai à waa ce. ³ Ntɔi, à wa si ara, amma a kù waa jabu do idɔɔbii ara. ⁴ Jɛɛi igũ ɲa iyi à waa jabuò kù jɛ ti andunya, amma gbugbãi Ilaaɔi iyi á jò ka kɛkɛ bindi ɲa ka kpaò irii lasabui kurarai amanɛ ⁵ do dimii ara ku so iyi inɛ ɲa à nɛ fei à waa jãò ide ntɔi Ilaaɔ. Nɔ do nɲui à waa kãmiaò lasabu fei ku ba a jirima Kirisi. ⁶ Á nɔ à tã sɔlu ka kpã inɛ ɲa iyi a kù waa jirima ideu fei iju waati iyi ì na ì waa jirimæ dee dee ɲa.

⁷ I jò i cɔ mii ɲa iyi ì waa yɛ si waju nɛɛ. Bii inɛ gɔ í mà kam kam iyi nɲu í jɛ ti Kirisi, ku mà si idɔɛ iyi bɛɛɛ mɔi awa mɔ à jɛ ti Kirisi. ⁸ Lafɛɛ í mu nwa

yiiko ku ba ka mu nɛ gbugbã, kù jɛ ka kɛkɛ nɛ. Nɔ baa bii fufu ku tɔɔ nwa í la keeke na yikou n kaa n yɛ anyɔ. ⁹ N kù bi a ni ñ wa n da zigi nɛ do tiam nɛ. ¹⁰ Ntɔ ntɔ, inɛ nɛ à ya ni tiam í lele nɔ í gaabu, amma bii ñ wa inɔ nɛ n ci ya nɛ gbugbã, ide ku fɔm ci ya nɛ bɛɛɛ. ¹¹ Inɛ iyi wa fɔ bɛɛɛ í sɛa ku mà iyi ihẽ. Do yaase bei à waa kɔ si tia nwa bii a kù wa bɛ, do yaase bɛɛɛ mɔi kookoosu nwa á yɛ waati iyi aa ka wa bi tu nɛ.

¹² Ntɔi, a kaa ka jɛ ka wã ara nwa do inɛ nɛ iyi à ya maa so ara nɛ lele hee ka jɔ nɛ. Inɛ nɛ nɛ nɛ a kù nɛ bisi domi à so ara nɛ í baa í jɛ mii ku wã nɛ, nɔ à ya maa wã nɛ nɛ aɲa duusɔ. ¹³ Amma awa, a kaa ka tɔɔ fufu si mii iyi a kù nɛ kpãa ka tɔɔ fufu. Si icɛ iyi Ilaaɔ í jile nwa ku cei aa ka tɔɔ fufu, nɔ inɛ i jɛ ribai icɛ nwa. ¹⁴ Ntɔ ntɔ, awai à naa nɛ laabau jiidau wa. Bii kù jɛ bɛɛɛ wo, a kaa ka nɛ kpãai fufu ku tɔɔ. ¹⁵ Si bɛɛɛ, a kù waa tɔɔ icɛ inɛ gɔ fufu. Amma à waa cɔ kpãa, si bei naane ku dasi nɛ í la wa kɔɔsi, icɛ nwa mɔ á na ku kɔɔsi si anini nɛ ¹⁶ ku ba ka yɔkɔ ka bɔɔ laabaau jiidau si ilu nɛ iyi à wa waju nɛ, ku maà ti ku jɛ do fufu ku tɔɔ na saabui icɛ iyi inɛ gɔ nɛ à ce tã.

¹⁷ Kukɔi idei Ilaaɔ wa fɔ, í ni,
Inɛ iyi wa tɔɔ fufu, ku tɔɔ fufu na Lafɛɛ.

¹⁸ Na nɛ, inɛ iyi wa cɔ araɛ inɛ jiidai, kù jɛ nɛ Ilaaɔ á saabu, í gbe inɛ iyi Aɔ Lafɛɛ takae wa cɔ inɛ jiidai.

11

Pɔlu í ni a ce laakai do woo bɛ ilu ibo nɛ

¹ Oo, ñ bi i temuaɔm nɛ bii ñ fɔ ide keeke iyi kù nɛ yaase. Ntɔ ntɔ, i temuaɔm nɛ. ² Ñ wa n ce igu iyi wa naa hai bi Ilaaɔ na iri nɛ, domi ñ yɛ nɛ bei mudɛɛ

iyi n̄ mua məkə akā. Məkəui í je Kirisi n̄ bi n̄ kooò ñe bi t̄ei bei mud̄ɛɛ iyi kù mà məkə. ³ Amma si bei Seetam njou, í ðí ijui Ɛfa wo do bisi laalə, n̄ wa n̄ ce njo lasabu ñe m̄ ku maa na ku sinda hai si kp̄ai Kirisi iyi ì waa too nsei ña do naane hai n̄ muafiti. ⁴ Njo í nyi wa mum má si na iyi í j̄ò bii in̄e ḡó í naa wa sisi ñe ideí Jesu mmu ḡó i ci ya k̄o ña. Ì ba Hundei Ilaađ t̄a ña, amma ì nyi ì t̄a s̄oalu i gba hunde mmu ḡó má ña. Ì gba laabaau j̄iidau t̄a ña, amma ì nyi ì t̄a s̄oalu i gba laabaau ikā má ña.

⁵ N̄ wa n̄ tamaa in̄e ñau ih̄ɛ iyi à waa c̄o ara ña woo be nla ñau, k̄ama ña ḡó kù rem do nḡoḡo. ⁶ Baa bii n̄ kù d̄o ḡeɛ bei in̄e ñau ih̄ɛ, kù je n̄ kua kumà, n̄ n̄ nyisi ñe si fei nd̄eɛ fei mam mam.

⁷ Waati iyi n̄ sisi ñe laabaau j̄iidai Ilaađ, n̄ cooi ngbe ngbe. N̄ kaye aram ku ba n̄ so ñe lele. Iyi n̄ ce beɛbe n̄ rarai? ⁸ N̄ gba fiái igbei in̄eí Jesu ḡó ña wai fei s̄aa s̄aa n̄ na n̄ sobi ñeò. ⁹ Waati iyi n̄ wa bi tu ñe n̄ kù je asoi in̄e ḡó ñe. Bii n̄ n̄e bukaatai nḡoḡo, in̄e nwa ña iyi à ya naa hai ilei Mased̄oni aṅai à ya naam mii iyi n̄ n̄e bukaatae fei wa. N̄ mu aram si fei nd̄eɛ ku ba n̄ maà n̄ je aso ñe. Beɛbe m̄oi an̄ n̄ maa n̄ mu aram. ¹⁰ Do ide nt̄oi Kirisi iyi í wa sim, n̄ wa n̄ s̄o ñe iyi in̄e ḡó kù w̄eɛ si ilei Geresi fei iyi á ganj̄iim n̄ t̄o fufu si ideu ih̄ɛ. ¹¹ Na mii í j̄ò n̄ ce beɛbe. Ì waa tamaa n̄ kù bi ñei? Ilaađ í mà s̄aa s̄aa iyi n̄ bi ñe.

¹² Amma bei n̄ wa n̄ ce nsei, beɛbei an̄ maa n̄ ce má ku ba n̄ ðí ña kp̄aa, aṅa iyi à waa de a t̄o fufu a ni awaò ña ña ak̄ai. ¹³ In̄e ñau, woo be ilu ibo ñai iyi à ya ðí ijui in̄e ḡó ña, n̄ à waa kpe ara ña woo bei Kirisi ña. ¹⁴ Nk̄ama kù wa be iyi á biti in̄e, domi

Seetam takae á yɔkɔ ku kpaasi arae bei amalekai Ilaaɔ. ¹⁵ Na nɔɔ, biti gɔ kù wɛɛ bii woo ce iceɛ ɔa à kpaasi ara nɔa bei woo ce icei Ilaaɔ ɔa. Amma aa ba riba nɔa si bei ice nɔa í ye.

Ijuukpã iyi Pɔlu í ye si kubɛɛ

¹⁶ Ñ wa n fɔ má, ine gɔ ku maà cɔm bei sũmu. Amma baa bii ì waa cɔm sũmu ɔa, i gɔam do beɛbe, ku ba amu mɔ n tɔɔ fufu keeke. ¹⁷ Iyi ñ wa n fɔ nsei kù je bei Lafɛɛ í bi ine ɔa a ya fɔ. Amma si ideu ihɛ ñ wa n tɔɔ fufu nɔ ñ fɔ ide bei sũmu. Nɔ bii ñ wa n tɔɔ fufu ñ ne mii iyi ñ wa n tɔɔ fufu. ¹⁸ Amu takam mɔ an tɔɔ fufu si na iyi í jò ine nkɔɔ wa tɔɔ fufu na ara. ¹⁹ Ì waa temuaò ine hai ne yaase ɔa, inɛ iyi ì waa tamaa ì ne yaase jiida ɔa. ²⁰ Ì waa koko à waa ce ɔe aru ɔa, à waa ce ɔe ile, à waa taki ɔe, nɔ à waa donda ɔe, nɔ à waa sambala ɔe. ²¹ Anyɔ wa mum n sɔ ɔe iyi n kù ne gɔgbã n ce nɛ beɛbe.

Do nɔɔ fei, bii ine gɔ í ne wɔkɔ wa tɔɔ fufu amu mɔ ñ ne. Ñ wa n fɔ ide bei sũmu. ²² À je inei Ebeɛ ɔai? Beɛbe mɔi amu takam. À je inei Izireli ɔai? Beɛbe mɔi amu takam. À je tɔkui Aburahamui? Beɛbe mɔi amu takam. ²³ À je woo ce icei Kirisi ɔai? Ñ re ɔa si be. Idem nɔɔ, ideu sũmui. Ñ ce ice ñ re ɔa, à dasim piisɔò í re ɔa, à tɛem kɔtɔɔ n kù mà baa jiaɛ. Ise nkɔɔ nkɔɔi ñ maai iku. ²⁴ Ise gbɛɛwui Zuifu ɔa à tɛem kɔtɔɔ anu ciiji fakã kù wa si. ²⁵ Inei Romu ɔa à cãm do golo í to ise gbɛɛta. À tam kuta à bi a kɔam gbakã akã. Ise gbɛɛtai akɔi inyi iyi ñ lɔ í je inyi, nɔ ñ dasi inyi gbakã akã ñ wa be hai daakɔ hee iju í koo í má. ²⁶ Si isɛɛnem ɔa ajɔ nkɔɔ nkɔɔ si mbirisii ñ ya n maa n wa na kukɔi ido do woo bata ku gba ɔa iyi

à wa si kpāa. Ajɔ gɔ ɲa n̄ ya n wa si mbirisi bi dimii inɛm ɲa, ajɔ gɔ ɲa mɔ bi dimi mmu ɲa, ajɔ gɔ ɲa mɔ si inɔ ilu, ajɔ gɔ ɲa mɔ si gbabua, ajɔ gɔ ɲa mɔ si tenku, ajɔ gɔ ɲa mɔ bi inɛ ɲa iyi à sɔ ibo à waa ni aɲa à jɛ kpaasi woo dasi naane ɲa. ²⁷ N̄ mà ice ku gaabu ɲa do wahala nla nla ɲa, à ganjiim njoo ku sũ. Ari í ya kpam nɔ agbɛ í ya kpam, n̄ ce anu ku dī do tilasi, n̄ wahala do tūtū nɔ n kù nɛ jine ku dasi ɲa. ²⁸ Si anyii mii ɲau bɛ fei, lasabum í ya maa wa si ice ɲa iyi n̄ cea igbei inɛi Jesu ɲa fei. ²⁹ Bii inɛ gɔ kù nɛ gbugbā, amu mɔ n ci ya n nɛ gbugbā. Bii inɛ gɔ í dasi dulum n̄ ya n nɛ ara kuroi jiida.

³⁰ Bii í jɛ n̄ wa n tɔɔ fufui, an tɔɔi si mii iyi wa nyisi gbugbā hai nɛm fei. ³¹ Ka saabu Ilaaɔ baai Lafɛɛ nwa Jesu do ajɔ fei. Nɲui í mà iyi n kù wa n sɔ ibo. ³² Waati iyi à wa Damasi, inɛ ngbo iyi amanlu Aretasi í jilɛ si iluu í jilɛ inɛ ɲai a maa degbe anu koofai ilu nlau a ba a mum. ³³ Amma à jò n̄ fitai hai do fɛrɛntii bindii iluu nɔ à kitaam nii si kɔlɔ, nɔ do yaase bɛɛbei n̄ ce n̄ gbãò.

12

Kuyɛ do kukɔsi iyi Ilaaɔ í nyisi Pɔlu

¹ Debei í gbe n tɔɔ fufu, baa bii í jɛ kù nɛ aranfãani gɔ. Amma nsei an fɔ ideɪ kuyɛ do kukɔsi iyi Lafɛɛ í nyisim. ² N̄ mà inɛi Kirisi gɔ iyi à soo hee lelei Aɔ í to adɔ maatɛɛ nnyi. Do araeɪ à soo do ntɔ? Mà í ce kuyɛi? N kù mà. Ilaaɔ nɲu akã dei í mà. ³⁻⁴ N̄ mà iyi à so mɔkɔu hee bi Ilaaɔ. Nɔ n̄ sisi n̄ wa n fɔ má, do araeɪ à soo do ntɔ? Mà í ce kuyɛi? Ilaaɔ nɲu akãí í mà. Tengi bei í gbɔ ide iyi kù jɔ amanɛ ku fɔ, nɔ kaa yɔkɔ ku fɔɔ mɔm. ⁵ An tɔɔ fufu si inɛɛu bɛ. Amma n kaa

n tɔɔ fufu si aram, bii kù jɛ si gbugbã hai nɛm. ⁶ Bii í jɛ ñ bi n tɔɔ fufui n kaa n jɛ sũmu, domi an fɔ ntɔ. Amma n kù wa n tɔɔ fufu ku ba inɛ gɔ ku maà cɔm ku re bei wa yɛm, walakɔ bei wa gbɔ hai si gelem.

⁷ Amma ku ba n maà n ce faao na kukɔsi nlaɔ, bɔɔ gɔ í na í sɔkɛ sim bei agũ. Í naai bei woo bei Seetam * ku na ku cãm nɔ ku ganjiim faao ku ce. ⁸ Ise gbɛɛtai ñ tɔɔ Lafɛɛ na irii bɔɔu ku ba ku jò n ba iri. ⁹ Amma í jɛɛm í ni, didɔm í toɛ domi si gbugbã hai nɛɛi inɛ ña aa yɛ gbugbãm. Na nɛɛu, ñ bi n tɔɔ fufu si gbugbã hai nɛm ku ba gbugbãi Kirisi ku wa sim. ¹⁰ Na ñɔi í jò ñ nɛ inɔ didɔ si gbugbã hai nɛm, do arabu ña, do inɔ ku fɔ ña, do ijuukpã ña do wahala ña iyi í ya bam na irii Kirisi. Ñ ya n nɛ inɔ didɔ domi waati iyi amu takam n kù nɛ gbugbã, waati bɛɛbei Ilaaɔ í ya muum gbugbã.

Zigiida iyi Pɔlu í nɛ na inɛi Kɔrenti ña

¹¹ Ñ wa n fɔ ide bei sũmu, amma ñ tilasim ñai. Inɛi í sɛa i fɔ jiidam ña wo, domi baa bii n kù jɛ ngɔgɔ, inɛ ñau ihɛ iyi à waa cɔ ara ñɛa woo bɛ nla ñau, a kù rem. ¹² Ñ nyisi ñɛ ntɔ ntɔ iyi ñ jɛ woo bɛ si kookoosum ña do temua nla nla iyi ñ ce. Kookoosu ñau ñɛui í jɛ maamaake dimi ikã ikã ña do icɛ gbugbã ñau fei. ¹³ Mii ñ cea igbei inɛi Jesu gɔ ña iyi n kù ce ñɛɛ, bii kù jɛ iyi ñ ni n kù bi n jɛ aso ñɛɛ. Nɔ bii na ñɛui, i ceem suurui kuraram.

¹⁴ Wee ñ tã sɔɔlu n naa bi tu ñɛ isɛ gbɛɛtasia. Nɔ n kaa n jɛ aso ñɛɛ má. Inɛ taka ñɛɛi ñ bi, kù jɛ fia ñɛɛ. Kù jɛ amu ñai aa ba fia a wóò baa ñɛa ña, amma baa

* **12:7** woo bei Seetam amalekai Seetam nii Zuifu ña à ya kpe ña do fee ña, nɔ yaasei amalekai í jɛ woo bɛ.

ɲai aa ba fia a woò ama nɲa ɲa, mà irei. ¹⁵ Inò didõm nii n jε mii iyi ñ ne fei, nò n loò aram na hunde nɲε. Bii kubi nɲε iyi ñ ne wa kɔ̃si, kubi iyi ì bim ɲa á kaye?

¹⁶ Ì mà do ntò ɲa iyi n kù jε aso nɲε amma ine gò ɲa à ni ñ ya n ce nɲε bisii n maa n gba fia nɲε si asii. ¹⁷ Mà ine ɲa iyi ñ ya n be si nɲε wa ɲau, baa ine akã nɲa, í taki ɲei? ¹⁸ Ñ tɔɔ Titee ku naa bi tu nɲε, ñ bɔɔ wai nɲu do kpaasiu. Aa ni Titee í taki nɲε má ɲai? Lasabui awaò fei kù jε akã? Kookoosu nwa kù jε akã?

¹⁹ Ì tamaa bei hai kukpε à waa de ka kòò ara nwa si waju nɲei? Aawo, kù jε beεbe baakɔɔ nwa ɲa. À waa fò ideɪ bei Kirisi í bi si wajui Ilaaõ ku ba naane ku dasi nɲε ku bɔ waju. ²⁰ Ñ wa n ce njo bii ñ na ñ to wa bi tu nɲε n màà n na n ba nɲε bei n kù bi, iɲε mɔ, i maa ti i na i bam bei i kù bi ɲa. Ñ wa n ce njo ija do igu ku màà wa si nɲε, do idɔ̃kɔ̃, do nje ku wã, do arabu ɲa, do irii ine ku sɔ, do faau, do mii hai ne yaase. ²¹ Ñ wa n ce njo Ilaaõ ku màà na ku kayem si waju nɲε waati iyi an na ñ nyi wa bi tu nɲε má. Nò ñ wa n ce njo má n maa n na n kpata na irii ine nkɔ̃ ɲa iyi à tako à ce dulum wo nò a kù kpaasi idɔ̃ hai si abo kaafe ɲa ku sùò do si daa sãmi nkɔ̃ do daa nkɔ̃ nkɔ̃ iyi à ya ce.

13

Ideɪ ankãanyi do fɔ̃ε

¹ Kukɔi ideɪ Ilaaõ wa fò í ni, i bei i ye taaleɪ ine baa yooma fei í sɪa ku jε do seɛdai amane minji walakò mɛeta. Wee ise gbɛetasiam nii ñ wa n naa bi tu nɲε

bɛbɛi. ² Nɔ̀ n̄ nɛ ide iyi an s̄ɔ̀ inɛ ɲa iyi à ce dulum wo, do inɛ ɲa iyi à gbe fei. N̄ fɔ̀ t̄a waati iyi n̄ wa bi tu ɲɛ isɛ gbeejisiau. Amma nsei iyi n kù wa bɛ, n̄ sisi n̄ wa n fɔ̀ má. Waati iyi an na n to wa bi tu ɲɛ bɛ má, bii inɛ gɔ̀ ɲɛ í ce ide gɔ̀ an fɔ̀ siɛ ide do kugaabu. ³ An gaabu si na iyi í j̄ò ì bi n nyisi ɲɛ iyi Kirisii wa fɔ̀ ide hai bi tom ɲa. Debei, aa yɔ̀ ɲa. Kirisi kù kua gbugbã bi tu ɲɛ, amma wa nyisi gbugbãɛ si anini ɲɛ. ⁴ Ntɔ̀i, à kpakpɛ si j̄i ku gaau si gbugbã hai nɛɛ, amma nsei í wɛɛ do saabui gbugbãi Ilaaɔ̀. Awa mɔ̀ à jɛ hai nɛ gbugbã si anu akã nwa do ɲɲu, amma aa ka maa wɛɛ do ɲɲu si anini ɲɛ na saabui gbugbãi Ilaaɔ̀.

⁵ I wuse ara ɲɛ i cɔ̀ yaasei kuwɛɛ ɲɛ bii í jɛ isɛɛnɛ ɲɛ wa too naanɛ iyi ì dasi ɲa do ntɔ̀. I kù mà ɲa iyi Jesu Kirisi í wa si ɲɛi? Í gbe bii inɛ ì mɔ̀ngɔ̀ ku nyisi iyi ì dasi naanɛ ntɔ̀ ntɔ̀ ɲa. ⁶ Amma do ɲɲu fei n̄ tamaa aa yɔ̀ ɲa iyi kù nɛ sika awa à dasi naanɛ ntɔ̀ ntɔ̀. ⁷ Mii iyi à waa tɔ̀ Ilaaɔ̀ ɲɲui í jɛ i maà na i ce laalɔ̀ kãma ɲa. Kù jɛ à waa dɛ inɛ ɲa a saabui icɛ j̄iida nwa ɲɲu akã, amma iyi à waa lele, ɲɲui í jɛ i ce mii j̄iida ɲa, baa bii inɛ ɲa à waa ni awa a kù ce nkãma. ⁸ A kù nɛ gbugbã ka kpaasiò ide ntɔ̀ do ibo, bii kù jɛ ka j̄ò ntɔ̀u ku bɔ̀ waju. ⁹ À wɛɛò inɔ̀ didɔ̀ ka jɛ hai nɛ gbugbã ɲa bii ntɔ̀ ntɔ̀ inɛ ì nɛ gbugbã ɲa. Nɔ̀ ɲɲu mɔ̀m nii à waa tɔ̀ Ilaaɔ̀ ku ba i k̄ɔ̀ ɲa. ¹⁰ Na ɲɔ̀i í ce n̄ kɔ̀ ɲɛ mii ɲau ih̄ɛ hai waati iyi n̄ wa n j̄lò ɲɛ ku ba bii n̄ to wa, n maà n gaabu si ɲɛ do gbugbã iyi Laf̄ɛ í muum. Í muum gbugbãm nii, kù jɛ n kɛkɛò ɲɛ, amma ku ba n j̄ò naanɛ ku dasi ɲɛ ku bɔ̀ waju. ¹¹ Iyi í gbe nsei, inɛ inɛm ɲa, i j̄ò i nɛ inɔ̀ didɔ̀ ɲa, i ce kookaai i jɛò inɛ ɲa iyi à k̄ɔ̀, i ya maa mua ɲɛ gbugbã ɲa. I ce anu akã ɲa, i wɛɛò laakai ku s̄u ɲa.

Ilaaḏ ku wεε do inε, nηu iyi í bi wa nɔ wa mu nwa laakai ku sũ.

¹² I ce nje fɔɔ do kubi jiida ηa. Woo dasi naane ηau fei à waa ce ηε fɔɔ.

¹³ Didāi Lafεε Jesu Kirisi, do kubii Ilaaḏ, do anu akāi Hundeɪ Ilaaḏ ku wεε do inε fei.

Akabuu Titõi Idei Ilaa **Monkole New Testament**

copyright © 2006 SIM International

Language: Monkole (Mokole)

Translation by: SIM International

Monkole, Akabuu Titõi Idei Ilaa

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2006.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

596bf1bc-1348-53da-8787-98c1d2a18282